

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาวิจัย

ภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533) กำหนดให้อยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เพราะนักเรียนจำเป็นต้องใช้ความรู้และทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม ทั้งในขณะที่กำลังศึกษาและหลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาไปแล้ว นอกจากนี้ยังใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการจัดเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอนจึงเน้นทักษะทางภาษา 4 ประการคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนคงสภาพการอ่านออกเขียนได้ สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับและการถ่ายทอดความรู้ลึกนึกคิด สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน ใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือสื่อมวลชนและแหล่งความรู้อื่น ๆ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย สามารถใช้ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหา วิจัยเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536)

การอ่านเป็นพื้นฐานการศึกษาที่สำคัญอันดับแรกที่จะใช้ค้นหาความรู้ต่าง ๆ อันเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาทุกระดับ และยังเป็นเครื่องมือในการที่คนเราจะศึกษาเล่าเรียนได้ตลอดชีวิต และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่วิทยาการและความคิดเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ผสมกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านการพิมพ์ ทำให้วิทยาการต่าง ๆ เผยแพร่ออกมาในรูปของสิ่งพิมพ์เป็นจำนวนมาก เราจำเป็นต้องใช้การอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ทันกาล (เสริมศรี หอทิมาวารกุล, 2529) การอ่านนับว่าเป็นกิจกรรมประจำที่สำคัญที่สุดของผู้ใฝ่หาวิชาความรู้ นักเรียนนักศึกษาและนักค้นคว้าทุกคนจึงต้องเป็นนักอ่าน การเรียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในระดับไหนหรือวิชาใด จะเป็นการเรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ตาม ล้วนแล้วแต่จะต้องอาศัยการอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น ฉะนั้นความสามารถในการอ่านหรือความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างแจ่มชัดจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการนำไปสู่ความก้าวหน้าและความสำเร็จในการเรียน

(จันทร์ บุรณบรรพต, 2516) นอกจากนี้การอ่านยังช่วยให้มนุษย์เข้าใจตนเองและสิ่งรอบตัว ทำให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประเทิน มหาพันธ์, 2523) ซึ่งนอกจากหนังสือแล้วยังมีแผ่นป้ายโฆษณา คำชี้แจง รวมทั้งสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านมีอัตราเร็วในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้ และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ ได้ดี (สุจริต เพ็ชรขอบและ สายใจ อินทร์พรหม, 2538)

การอ่านที่มีประสิทธิภาพไม่ได้หมายความว่าความถี่ในการอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่เท่านั้น แต่การอ่านเป็นกระบวนการในการรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่าน เป็นการจับใจความสำคัญ ตีความจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนเองทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม (ธิดา โมสิกรัตน์และ นภาลัย สุวรรณธาดา, 2531) ผู้อ่านจะได้รับความรู้และประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริง ก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านเข้าใจความมุ่งหมายและรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน การอ่านจะไม่มี ความหมายและเกิดประโยชน์ต่อตัวผู้อ่านเลยถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่าน จึงกล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญของการอ่านคือ "ความเข้าใจ" (Duffy and Roehler, 1993; Gunning, 1992; Miller, 1990; Dallmann and others, 1978)

เนื่องจากความสำคัญของความเข้าใจในการอ่านดังกล่าว การประเมินความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้ทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่าน และทราบถึงข้อบกพร่องของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งวิธีการประเมินความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านที่เป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวางคือการใช้แบบทดสอบ (Miller, 1990)

จากการศึกษาแบบลอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ผ่านมา พบว่าแบบวัดที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple-Choice) โดยการสร้างแบบวัดแต่ละฉบับจะยึดตามแนวคิดของนักการศึกษาแต่ละคน ที่ระบุถึงระดับความเข้าใจในการอ่านและความสามารถหรือลักษณะที่แสดงถึงความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันไป ทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าความ

เข้าใจในการอ่านภาษาไทยแบ่งเป็นกี่ระดับ ประกอบด้วยความสามารถหรือคุณลักษณะใดบ้างที่จะบ่งบอกว่าผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านเช่น อักษร รุ่งมณี (2525), จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537) และเนินสุมน สุขัทธน์ (2534) สร้างแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ความเข้าใจขั้นแปลความ, ดีความและขยายความ, อภิรดี ทักษิการ (2537) สร้างแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยโดยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับตามตัวอักษร ระดับดีความ ระดับวิจารณ์ และระดับสร้างสรรค์ เป็นต้น

จากความสำคัญของความเข้าใจในการอ่านและปัญหาในการสร้างแบบวัดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างและพัฒนาแบบวัดความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น โดยรวบรวมลักษณะที่วัดจากแนวคิดของ Miller (1990); Dallmann and others (1978); Tricia (1982) และสนิท สัตโยภาส (2532) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่มีความแม่นยำในการประเมินความสามารถของนักเรียนด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย อันจะเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องหรือส่งเสริมความสามารถในการอ่าน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดย

1. สร้างแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. วิเคราะห์แบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยอิงทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ โมเดล 3 พารามิเตอร์
3. หาค่าความเที่ยงและความตรงของแบบวัด
4. หาเกณฑ์ปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ไทล์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple - choice) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 43 ข้อ ตรวจให้คะแนนแบบ 2 คำ (ตอบผิดให้คะแนน 0 ตอบถูกให้คะแนน 1) คะแนนเต็ม 43 คะแนน ซึ่งใช้วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนและการนำความรู้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ประโยชน์ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับคือ

2.1 ความเข้าใจระดับตามตัวอักษร หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ, การจับใจความสำคัญ, การบอกรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญ, การเรียงลำดับเหตุการณ์ และการหาความจริงจากเรื่อง

2.2 ความเข้าใจระดับตีความ หมายถึง ความสามารถในการสรุปเรื่อง, การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า, การเข้าใจสำนวนภาษา, การเปรียบเทียบ, การบอกอุปนิสัยบุคคลในเรื่อง, การบอกความหมายโดยนัยของเรื่อง, การบอกความสัมพันธ์ของเหตุและผล, การตั้งชื่อเรื่อง และการอ้างอิงเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

2.3 ความเข้าใจระดับวิจารณ์หรือประเมิน หมายถึง ความสามารถในการแยกความจริงจากความคิดเห็น, การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ, การบอกคุณค่าของเรื่อง และการบอกวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

2.4 ความเข้าใจระดับสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้จากเรื่องที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

3. คุณภาพของแบบวัด หมายถึง คุณลักษณะของแบบวัดในด้านความเที่ยงและความตรง

4. ความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัด หมายถึง ความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการนำแบบวัดไปใช้ ซึ่งพิจารณาจาก

4.1 ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยคำนวณค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4.2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation)

5. ความตรง (Validity) ของแบบวัด หมายถึง คุณภาพของแบบวัด ซึ่งพิจารณาจาก

5.1 ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-Related Validity) ของแบบวัด พิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนที่ได้จากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งครูผู้สอนสร้างขึ้น

5.2 ความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ของแบบวัด โดยใช้เทคนิคกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน (Known group) โดยที่เกณฑ์จำแนกเป็นคะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งครูผู้สอนสร้างขึ้น แล้วทดสอบคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มด้วยสถิติทดสอบ t-test

5.3 ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบวัด โดยการตรวจสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

6. เกณฑ์ภายนอกเพื่อหาความตรง หมายถึง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ของกลุ่มตัวอย่างทุกคน ซึ่งได้จากการทดสอบด้วยแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น โดยวัดทักษะทางภาษาด้าน การฟัง การพูด การอ่านจับใจความ การเขียน การอ่านออกเสียง และหลักเกณฑ์ทางภาษา คะแนนเต็ม 100 คะแนน

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ในเขตการศึกษา 9 จำนวน 99,680 คน

8. ผู้สอบในกลุ่มเก่ง หมายถึง ผู้สอบที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ตั้งแต่ 80 คะแนนขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

9. ผู้สอบในกลุ่มอ่อน หมายถึง ผู้สอบที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ตั้งแต่ 0 ถึง 70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

10. เกณฑ์ปกติวิสัย หมายถึง เปอร์เซนต์ไทลส์ที่ได้มาจากการแปลงคะแนนที่ได้จากการสอบด้วยแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

11. ค่าฟังก์ชันสารสนเทศของข้อสอบ (IIF) หมายถึง ดัชนีที่ชี้ถึงความถูกต้องแม่นยำในการประมาณค่าความสามารถของผู้สอบ (θ) โดยถ้าค่าสารสนเทศสูงในช่วง θ ใด ก็จะมี ความถูกต้องแม่นยำสูงในการประมาณค่าความสามารถของผู้สอบ ณ ตำแหน่ง θ นั้น ๆ

12. ค่าฟังก์ชันสารสนเทศของแบบวัด (TIF) หมายถึง ผลรวมของค่าสารสนเทศของข้อสอบทุกข้อในแบบวัด โดยแสดงค่าฟังก์ชันสารสนเทศตามช่วงพิสัยของระดับความสามารถของผู้สอบ (θ) ที่แตกต่างกัน ถ้าค่าฟังก์ชันสารสนเทศสูงในระดับ θ ใด ก็แสดงว่ามีความแม่นยำสูงในการจำแนกความสามารถของผู้สอบ ณ ตำแหน่ง θ นั้น ๆ

13. ค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบ หมายถึง ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) ค่าความยากรายข้อ (b) และค่าโอกาสการเดาข้อกระทง (c)

14. ค่าพารามิเตอร์ของผู้สอบ (θ) คือ ระดับความสามารถของผู้สอบ ซึ่งประมาณได้จากโมเดลตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สามารถวัดได้ด้วยแบบวัดแบบเลือกตอบ
2. แบบวัดของแต่ละโรงเรียนที่ใช้เป็นเกณฑ์ มีมาตรฐานเดียวกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมุ่งวัดเฉพาะความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเรื่องที่กำหนดให้อ่านเป็นข้อความสั้น ๆ และมีคำถามวัดความเข้าใจในการอ่านข้อความละ 1 คำถาม

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการหาความตรงของแบบวัดคือ คะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งครูผู้สอนสร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตและกรอบเนื้อหาที่เป็นสมรรถภาพพื้นฐานในการประเมินคุณภาพนักเรียนในกลุ่มทักษะ-ภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ประกอบด้วยการวัดทักษะทางภาษาด้าน การฟัง การพูด การอ่านจับใจความ การเขียน การอ่านออกเสียง และหลักเกณฑ์ทางภาษา ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน

3. การวิจัยครั้งนี้ไม่พิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความตรงและความเที่ยง

2. ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพิจารณานำแบบวัดความเข้าใจในการอ่าน ไปใช้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน เพื่อให้มีความแม่นยำในการประมาณค่าความสามารถของผู้สอบมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย